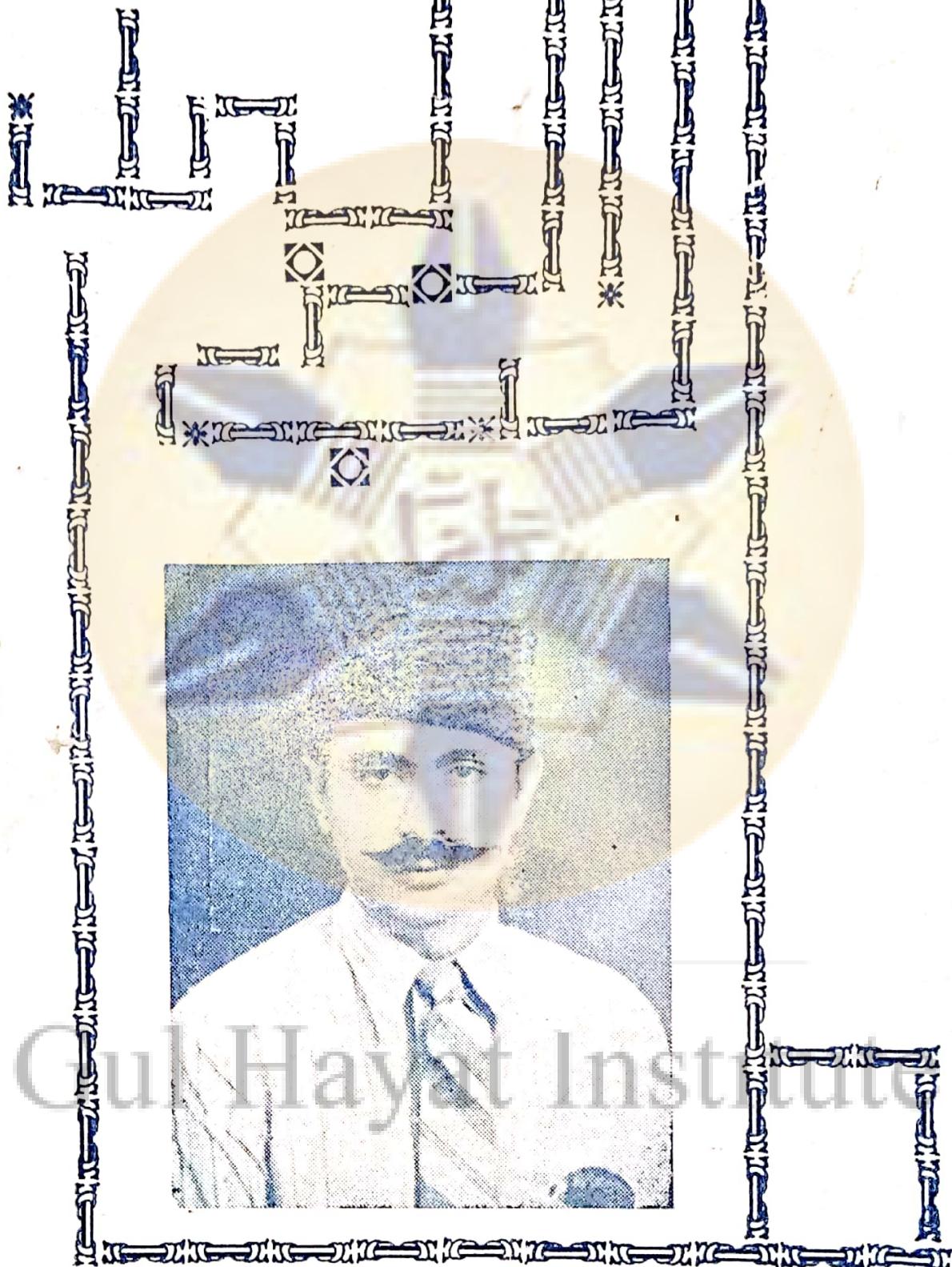


(سوکڑی)



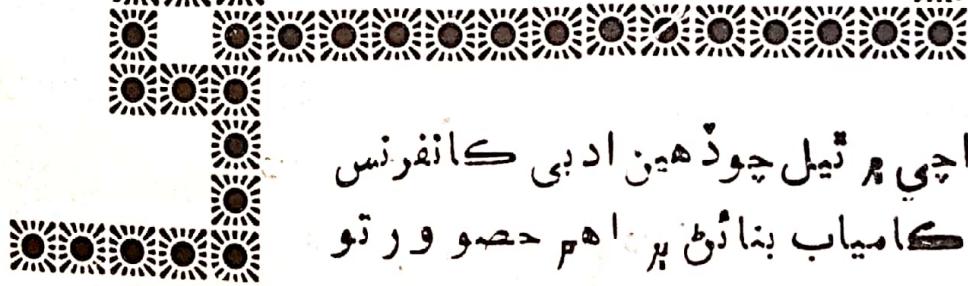
سون پرست تحریک بزم
طالب المولی سندھ



جناب محمد جمن صاحب صدر
بزم طالب المولی کراچی، جنہن
صاحب جمیعت الشعرا عسند جی زیر سایہ



Gul Hayat Institute



کراچی ۹ تیل چوڈھین ادبی کانفرنس
کی کامیاب بنائیں ہر اہم حصہ ورتو

اللہ ذوہار

لک لک ٿورا ڏيئه، ڌئي ڈاتار جا جنهن فضل فرمائی
 موں هیچمدان جی هئان ڪيل اعلان پئاندڙ هن سھٹي
 ادبی سوکریء کی اوہان جھرڙن اهل علم حضرات جی
 حضور ۾ پیش ڪرڻ چو موقعو بخشيو.

بزم طالب المولیٰ ڪراچی جو بنیاد استاد الشعرا
 جناب حضرت الحاج اللہ بخشش صاحب سروشار عقیلی جن
 پنهنجی سگوري هئن سان اپریل ۱۹۵۶ع ۸ رکیو ۴
 تحریک بزم طالب المولیٰ سند جی سر پرست سائین جناب
 حضرت مخدوم محمد زمان صاحب طالب المولیٰ سجادہ
 نشین درگاه شریف حضرت نوح رح، جن محترمی جناب محمد
 جمن صاحب هالی کی ڪراچی بزم جو صدر آئندی کئی
 سکریئری چوندیو، اج اسان جی بزم کی برها ٿئی
 پر پا ۳۰ سھینا ٿیا آهن، انهیء مدت ہ اسان جی بزم جون
 انکل الئیه، ادبی ڪچھریون ٿیون، جن ہ بئیه، طرحی
 ۴ چھ، غور طر جی مشاعرا آهن، آغ قنبل جی ته ن، پر

اد بی بی قدری ٿيڻدي جنهن صاحب ٻاھران ايل ڪلام
تني پھر ٻين نظر پاڻي ۽ پڻ پروف ڏسم ۾ به منهنجو
ٻانهن پيلى ٿي ٻينهو.

آخر ۾ آئ گهڻي حب ۽ سڪ سان هي هر هي،
سونهاري، سڳوري سو ڪري سند جي سخن دان، سخن فهم
۽ سخن سنج سچڻ جي خدمت ۾ پهش ڪندى اميد ٿو
ڪريان ته اوھين هن سو ڪري ۽ کي ٻنهنجن سنگتئن ۽
ساڻين، دوستن ۽ شا گردن تائين پهچانڻ ۾ پوئي نه پوندا،
چو ته ائين ڪرڻ سان ٿي اوھان اسان جي ڪوششن ۽
ٻنهنجي ڪلام جو قدر ڪري سگھيو ٿا.

جيئن اسانجو فرض آهي ته سو ڪري کي هر گئين
سهيمني باقاعد گي سان شايع ڪندارهون، تيئن ٿي اسانجي قلمي
معاون دوستن جو به اهو فرض آهي ته هو صاحب سو ڪري ۽ کي
عام تائين پهچانڻ ۾ دل گهري دلچسپي وئن، جيئن ته سو ڪري
جي اشاعت ۾ ڪا به رنڊڪ نه پوي، مڙس ته ٿڪر به ڏاڪيو
چڏين، هي ته زهايت هلكي ۽ آسان خدمت آهي، ڏاھن سچ
چهوا هي

” گهڻن گئين چپر به کجي و چي ”
” ٿاري ڌڪ هٿ سان نه وچندى آهي ”

اوھان جو هم سخن سائي

ساجد سرشاري ١٩٥٨-١٠-٢٠

بزم - طالب المولی کراچی جو ماہانو
 طرحی مشاعر و ۹۔ آکست ۱۹۰۸ع جی چناب
 قریشمی امیر بخش صاحب "امیر" سرشاری جی
 صدارت هفت تی گدر یو و پنهان ۸ هیئت
 شاعرن جا کلام پیش نیا -
 طرح:- "کھڑی ہڈایو خامی منہنچی زبان ہر آهي"

سید ذیاز علی فنادا "ہحسن" ککڑ

- فصل - بھار پنهان فصل - حزان ہر آهي
 پوشیده چین دل جو سوز - نهان ہر آهي
- ۱ - شائستگی چستی منہنچی بیان ہر آهي
 منہنچی سخن جو چرچواہل - جہان ہر آهي
 - ۲ - جیکا به آپرائی سا سمی اسان ہر آهي
 وہ وہ اسان جو نالو ڪون و مکان ہر آهي
 - ۳ - ہر شئی جہان جی اچکلہ، در اضطراب آهي
 شاید عظیم قیرو اچھو جہان ہر ہی
 - ۴ - سچ تو چوان تدھن تو ڪوڑو لگان و نیکن
 "کھڑی ہڈایو خامی منہنچی زبان ہر آهي"
 - ۵ - آهي مصیبتن ہر جی ڪو، ته آهي "محسن"
 باقی جہان سارو امن و امان ہر آهي

محمد جمن "هالو" کراچی .

مشغول روز دنیا مودو زیان هر آهی
هی کشمکش ای یار و ساری جهان هر آهی

۱ - منکان کیو جنهن تو کمی ای یار بد گمان آ
سو رو سیاه رقیب اج منهنجی ذیان هر آهی

۲ - پردن تی چاڑھی پردا پرده هر ره پلی بر
ظاهر جمال تنهنجو ساری جهان هر آهی

۳ - ظاهر جی تی ہوی تم طوفان تئی ها برها
جو راز منهنجی دل جو دل - ناتوان هر آهی

۴ - محفل سچی کی شکوه گفتار تی چو منهنجی
"کھڑی پڈا یو خامی منهنجی زبان هر آهی"

۵ - جنهنجی تلاش خاطر مرگردان آهی عالم
سو منهنجی دل هر یعنی کون و مکان هر آهی

۶ - مون جیان غلام تنهنجی دلیا سچی به تی پئی
تاثیر اھر تو دلپر تنهنجی بیان هر آهی

۷ - باه بره چی جا پڑکی پئی دل هر منهنجی همدم
شعله هر ٹو نکی ما برق - تپان هر آهی

۸ - "هالا" هزار حیلا هن سان ملن جا کیا ائین
هنچو قصور کونھی خامی اسان هر آهی

(۷)

عبدالله "شور" کراچی

- دل جی رهی همیشه دل- ناتوان ہر آهي
دل جی سچی حقیقت اُنکیل زبان ہر آهي
- ۱ سسرت چکیف و راحت آهي نصیب گنهنجکی
چ مبتلا ڈیو ڪو آه و فغان ہر آهي
 - ۲ ویورنگ- گل چوئی کلین جی زیب و زینت
گلسشن جو رنگ اپتر دور خزان ہر آهي
 - ۳ سھٹا سو ین پون ڈا صد ما قدم قدم تی
گھری خوشی میسر شہر- روان ہر آهي
 - ۴ اھری عطا قمر کی ڈی آ ضیا نہ ڈیندی
جا حسن جی تجملی هن جان- جان ہر آهي
 - ۵ چوندی ہ چار گڑا مس آشیان بنایم
بجلی بہ شعلہ افسان ڈی آشیان ہر آهي
 - ۶ سمجھی ویو رفتہ رفتہ آ راز- دل زمانو
پر بی مهر ایسا پی خواب- گران ہر آهي
 - ۷ محروم آهي دنیا ان گیف- دائمی کان
پوشیدہ جیکا لذت سوز- ذہان ہر آهي
 - ۸ آخر علاج ڈی ویو هن مرض- لا دوا جو
ڈی ختم زندگانی غم- جاوداں ہر آهي
 - ۹ جنهنجی گری "شور" جو دشمن ڈیو زمانو
تنہنکی نصیب راحت منہنجی زیان ہر آهي

(۸)

شیئر هاگهه "آتش" کراچی

اج انقلاب آپو اهڙو جهان ه آهي
جو بد گمان نه آهي سو ڏي گمان ه آهي
.. دير و حرم ه واعظ جنهن لاءِ تون رلین ٿو
حاصل موونکي ٿيو سو عشق - بتان ه آهي

- اي برق! تنهنجون نظرتون آهن اجا به موون تي
ظالم چڏ يو ئي چا تو هن آشيان ه آهي

- ووه نه ڪو ڪري ٿو ڪو داد پي نه ڏي ٿو
ڪهڙي ٻڌايو خامي منهنجي زبان ه آهي
هم ساغر شراب شيشو ڪيف و نشاط و مستوي
آهي اگر نه چشم - پير - معان ه آهي

- آتش ڪو دل جليونه هن جي ڪندو وضاحت
ڪهڙو سکون و راحت سوز - نهان ه آهي

حاجي هاگهه هوسئي "مشڪور" ٿڙو
شامل ادر ٽيهن سان ظاهر زمان ه آهي
ڪهڙي ٻڌايو خامي منهنجي زبان ه آهي
، روحل، سچل ه سامي، بيدل، بلا، عنایت
ٻولي هنن ڪري ئي امن و امان ه آهي

، مذڪور هي حقیقت "مشڪور" جي ٿي روشن
عاجز سندو اشارو هر ڪنهن جي ڏيان ه آهي

تاج هادم "تاج" بلوچ کراچی

پیشی جدھن دان سستی هن با غبان ه آھي

سائی رهی نہ مکڑی ڪا گلستان ه آھي

۱ - برق و شر ر جی شعلن گھیرو ڪيو چمن کي

آتش خرور لڳڻي اج آشيان ه آھي

۲ - ڪھڙي سبب اي ساقى مو نکي ئئو چڪائين؟

ڪھڙي پدائ خامى منهنجي زبان ه آھي؟!

۳ - ناصح نصه حقن کي منهنجي آهو نه مڃند و

گذری چمار جنهنجي عشق - بتان آھي

۴ - گھڻجي نه تشنگي ٿي ف چام ٿو عطا ٿئي

ساقى او هانجو ميو ڪمش هردم زيان ه آھي

۵ - مو نکي نظر اچي ٿو شيشي ه عڪس منهنجو

منهنجو انهي ۽ لڳي ساغر سائي جهان ه آھي

۶ - ڪنهن کي متان پدائين تون "تاج" غرم جو قھمو

پنهان ف راز رهڻو دل - راز دان ه آھي

هادم سوهار "سيلاڻي" جھرو ڪائي

دل جي هڪار هردم ڪون و مڪان ه آھي

تعريف عشق - حضرت منهنجي بيان ه آھي

۱ - منهنجي زبان لا الله الا الله چئي ٿي

سائي ثنا ڪري ٿي جي ڪا قرآن ه آھي

۲ - پڻ ڪجهه "سيلاڻي" سمجھي پڪو ڪيو سبق کي

ڪھڙي الا جي غلطي منهنجي بيان ه آھي

محمد علی "ظفو" هالائی حال کراچی

زنده رهئ ٿيو مشکل بارب جهان ۾ آهي

رشوت فریب چوري دور - زمان ۾ آهي

۱ - گھاڻل ڪيو آدلبر جنهن چشم - نيم ڪمش سان

اهڙو اثر نه ڪنهنجي تور و ڪمان ۾ آهي

۲ - ڇا ٽو ڏسيں اي زاھد احكام - شرح کي تون

لطف - شباب و مستى رندي جهان ۾ آهي

۳ - ياس - ڪمال - غم آسنزول انهجي تي آندو

حاصل نه سک "ظفر" کي ٿيو هن جهان ۾ آهي

الحاج عبد الواحد صاحب شداد زوار سكر

انگلیند ۾ رکي ٿي پنهنجا فدائی سندی

عرب و عجم ۾ ڪئي آنغم سرائي سندی

فارس فدا آ جنهن تان هي آهو سائي سندی

د نيا ۾ پنهنجي هستي آهي ميجائي سندی

هي چاشني ملاحت سندی زبان ۾ آهي

Gul Hayat Institute

پلڪن ۾ پنهنج، پائی لوريون جي ڏين ٻچن کي

بيتن ۾ دل لپائی و ڀيون جهنجن لبن کي

قربان گهراء ور، لئي ڪن ٿيون، سی جان وتن کي

هي ٻاك بازي جو گڻ خاڪ - وطن ۾ آهي

۵۵۵ ماده یوسف "خاموش" عباسی فهمند

تحریر ہر فصاحت جادو بیان ہ آهي
"کھڑی پڈايو خامي منهنچجي زبان ہ آهي"

۱- خاکے وطن جي عزت عظمت ۽ ولو لوڏس
بیداري هر قبيلي هر خاڙدان ہ آهي

۲- اي هموطن اسانچجي عبرت جو وقت آهي
ایثار جي ضرورت پير و جوان ہ آهي

۳- ساري زبان معطر بیان - لطیف سان ٿي
سرمست جو ترنم هر داستان ہ آهي

۴- بيدل جا بیت آهن بلبل جون باتيون چن
بيڪس جو سوز پنهان برق - تپان ہ آهي

۵- "خاموش" خواه مخواه ٿون وينين زبان وچائي
ورنه اثر بلا جو تنهنجي فغان ہ آهي

شنبه ۵۵۵ ماده "زخمی" سلطانپوری روهوڙي

منهنچجي وطن جو نعمو منهنچجي زبان ہ آهي
آواز جنهنجو پکڑ یل ساري جهان ہ آهي

۱- پورا نتو ڪريں ٿون وعدا جهان ہ ليڪن
آهي گلا زبان جي خامي اسان ہ آهي

۲- آه و فغان کان "زخمی" جير و جگر جهنجي ٿو
اهڙو اثر نگه جي تير و ڪمان ہ آهي

غلام هاکم "مسرور" شاهپور چاڪ،

باغ - زبان مندي خندان جهان هر آهي
زينت آنهي جي اعملی بيمد زمان هر آهي

۱. پنهنجو ادب لغت آجنهنكى لطيف، باقى
"كھڙي ٻڌايوا خامي منهنجي زبان هر آهي"

۲. ممتاز تو زبان کي دهر - ادب هر سمجهان
نام و نشان زبان جو بر تو جهان هر آهي

۳. پنهنجي وطن جي خدمت دل جان سان ڪنداسون
هي ولولو ترپ اج هرڪي جوان هر آهي

۴. آٿي ڪشتني - زبان ڪي "مسرور" طرف - ساحل
همت اڳيان فر طاقت سوج - روان هر آهي

غوث هاكم "غمدل" ذري جكري ڳڙهي ياسين

منهنجو بيان - الفت اج آهي پورو ٿيڻو

بس بره باب باقى منهنجي بيان هر آهي

۱ - ساقي سڏي ذي سون کي تون چام زندگي جو
اصلاح ڪري تون چڏ جامنهنجي ذيان هر آهي

۲ - سوالي سچن سواع ٻئي درند دل گهرى تى
اميده جي نظر اج "غمدل" او هان هر آهي

هڪڻد هاشم "اهز" ڪيڻدوي

مشهور ملڪ منهنجو ساري جهان ه آهي

ناموس ملڪ منهنجو ساري جهان ه آهي

ناموس جنهنجي لاشڪڪون و ڪان ه آهي

۱ - واپار چا هنر چا تهڙيپ چا تمدن
علم و ادب ڏانهن و غبت پير و جوان ه آهي

۲ - ساراه سنڌ سڀندڻي آيو هتي سڪند ر
اڪڦر به ٿيو آ ٻيدا هن آستان ه آهي

۳ - دودو دلير هت هو هڪڙونئي مت سون جو
اهڙي بهادری اڄ ڪٺون پهلوان ه آهي ؟

۴ - شيرين گفتگو ه صور تخطي ٻه سولي
”ڪھڙي ٻڌايو خامي منهنجي زبان ه آهي

۵ - رهمندو اي لهر قائم هي ملڪ منهنجو تيسين
جيوسين سهائي سع جي ڪا آسمان ه آهي

الکاج شفقيع هڪڻد "هونه" هليوارئي

آهي آها بلاشڪ ٿي جان ڪان پياري

مادر مئي جي لولي منڙي زبان ه آهي
۱ - دشمن امازجا آخر ٿيمدا ذليل و رسوا

اهڙ و اثر سمایيل منهنجي فغان ه آهي

۲ - منهنجو وطن پيارو آشان مان وارو

منهنجو وطن پلا رو ساري جهان ه آهي

۳ - ٻادائي زور و همب ٿو "مومن" هيو ڏرڏئي جي
ٻهتو هي عرض آخر اڄ آسمان ه آهي

(۱۴)

هولوی نہی بخش "ذکریف" زرداری دادو

گردش خلاف منهنجی دور - زمان هر آهي

هر وار وار منهنجو جنهنکان فغان هر آهي

۱ - چا کان ٿيو هي فالله شجگير نارسا آ

"ڪھري ٻڌايو خامي منهنجي زبان هر آهي"

۲ - ڪوئي به حال پرسان غمگين جو نه آهي

مجبور شيفته دلم درد - نهان هر آهي

۳ - قرآن جي اهائي عزت رهي ٿي باقي

و ڀڙ هيل اگرچه پوتوي، نفرت دهان هر آهي

رحيم بخش "رجائي" رد

تنهننجي ثنا الا هي ساري قرآن هر آهي

تعريف جي نه طاقت منهنجي زبان هر آهي

۱ - هن زندگي هر يارب آئون پسان مد ینو

آميد بس اهائي دل - نادوان هر آهي

۲ - بي عيب آهي بيشك سندوي زبان سڳوري

"ڪھري ٻڌايو خامي منهنجي زبان هر آهي"

۳ - قائي "رجائي" دنيا تهدئي - مغربي هر

ڪو عيش هر مگن ڪو آه و فغان هر آهي

سيده عبد الله نثناه صاحب "عبد" د بيري وي (روهڙي)

سندوي سندوي سچاپ ساري جهان هر آهي

سندوي جي "عبد" الفت پير و جوان هر آهي

سندوي اصيل ٻوليں جي خاندان هر آهي

ڪيئن ٿا چئو تم خامي منهنجي زبان هر آهي

Gul Hayat Institute

بزم - طالب المولیی ڪراچی جو ماہانو طرحی
 مشاعر و ۱۳ - سیپتیمبر ۱۹۵۸ع جناب میر
 شفیع محمد صاحب "اوج" علوی جی صدارت هیئت
 تی گذریو، جنهن ہر خیثین شاعر نہنہنجا
 ڪلام پیش کیا۔

طرح :- "ہولی لطیف، بیت لطیف ۽ بیان لطیف"

- سید فیاض علی شناختہ "محسن" ڪرڙ
- آهي لطیف، لطف جو سائين چوان لطیف!
 شیرین شعر ہن جا سرامر زبان لطیف
- ۱ - سید لطیف گھوٹ پیڻا ئی لطیف آللہ ۽ نبی جو پیارو، میان لطیف
 - ۲ - غواص لا جواب ہی لہڙن سندو اطیف
 گوہر ڪلی ٿو بھر تعشق منجهان لطیف
 - ۳ - جنهن جو لطیف اسم سو ہوندو نہ ڪئیں لطیف
 هر ہات لطف وارو سندس خاندان لطیف
 - ۴ - سون تی به ٿئی نگاه حکرم گھوٹ پت ڌئی،
 سان پی ته آهیان هڪڙو غلام منجهان لطیف!
 - ۵ - "محسن ثنا لطیف جی ڪھڑی ڪری جڏهن
 ہولی لطیف، بیت لطیف ۽ بیان لطیف

حافظہ احمد احسن "احسن" چلدا دارو

پولی لطیف، بہت لطیف ۽ بیان لطیف

نکتا لطیف، شعر لطیف ۽ زبان لطیف

- ۱ - غواص ٻحر - علم و ادب جو چوان لطیف

ملعک - سخن جو شاہ ۽ گوهر فشان لطیف

- ۲ - عرفان - حق آہنی حقیقت جو آشنا

رمزون ۽ راز - حق، سکھیا سپ عیان لطیف

- ۳ - صوفی، ولی، عشق حقیقی ۽ مستغرق

۽ طالبان - حق جو پیغمبر - مغان لطیف

- ۴ - پیغمبر - سخن ۽ وطن لاء ناز آه

علم و ادب جی جسم جو گویا هو جان لطیف

- ۵ - فیاض، خوب فیض رسان خاص و عام کی

تنہنہ دهن کی ڏئی تو مئی ارغوان لطیف

- ۶ - شارح کلام - حق، سفر ۽ راز دان

فطرت نگار، شاعر - شیرین لسان لطیف

- ۷ - سندی زبان جنهن حی طفیلی رہی حیات

جاوید یادگار رہی داستان لطیف

- ۸ - حب - وطن مان شاہ جی پر پور دل هئی

بستان - معرفت جو ٿيو باغبان لطیف

- ۹ - "احسن" سندس آنام زبان - عوام تی

مرٹا اگی جو مئو سو رہی جاودان لطیف

مکھد علی ظافر هالائی "حال" کراچی

- خوشبو ۽ گل ٿی جهمن رکی خود ۾ جان لطیف
علم و ادب ۾ تیئن ٿی جگائی زبان لطیف
- وسندی چڏی پڻ ۾ ڪیو آستان لطیف
بیشک ته راز - حق جو هیو رازدان لطیف
- ڪھڙونه آهي سندی ادب جو جهان لطیف
”ٻولي لطیف بیت لطیف ۽ بیان لطیف“
- سرتاج، ملڪ - سند جو ۾ رد - جوان لطیف
اہل - قلم لطیف ۽ اہل - زبان لطیف
- سر ڪئي سپیل عشق طرافت مان جنهن ظفر
سو نکتے منج، نغم سرا نغم، خوان لطیف

سید غلام ۾ تضیی شاہ ”مرتضی“ ڏاڻاهی جهڏو

- مرتاج شاعرن جو هیو بی گمان لطیف
بیشک عکاس عشق جو ۽ ترجمان لطیف
- جنهن جی ڪلام مان ٺو ملي درس - بیخودی
سو صاحب - ڪمال هیو نکتے دان لطیف
- بی عیب، با جمال، بلاشک ٿیا بی مثال
ٻولي لطیف، بیت لطیف ۽ بیان لطیف
- سندی ادب، ثقافت و تہذیب زندہ آ
قاڻم ڪلام سان ڪئي سندی زبان لطیف
- سید کی ساری سند سچی چونه ”مرتضی“
سندی ادب تی سچ ته هیو مهربان لطیف

قدريشي بدرالدين "بدر" سوشاري ڪراچي

- درد - نهان لطيف ه آه و فغان لطيف
- گفتہ زبان لطيف ه طرز بهان لطيف
- قائم لطيف شاه جي رهندی جي رهبری
ڏ سندو اڃان یه سند جو هيو و جوان لطف
- رهندی سدا بهار گلستان - سند ه
جي سپن مندم چمن جو رهيو هاڳان لطف
- هر گزنه خوف ڪر، جي ڪري ڪو، دشمني
لاري ٿنهنجي ملڪ جو، آ پاسبان لطيف
- آهي لطيفي لطف مان اڄ ڀي عيان "بدر"
ٻولي لطيف، بيت لطيف ه بيان لطيف

غوث محمد "غمدل" جكر و گڙهي ياسين

- ١ - لولي لطيف، لات لطيف ه لسان لطيف
”ٻولي لطيف، بيت لطيف ه بيان لطيف“
- پير پل نصيحتن سان رساله و آ شاه جو
له جو لطيف، طرز لطيف ه زبان لطيف
- اي پت ڏئي آئي ويئي ٿنهنجي ئي فيض مان
پت جي زمين لطيف مندس آسمان لطيف
- ”غمدل“ وسي ٿو ڀڪت تي ابر - ڪرم سدا
پايان ٿو ان ڪري ئي ٿيو هي جهان لطيف

(۱۹)

احمد خان "آصف" کڪڙائي

سر تاج شاعران ۽ شه صوفيان لطيف
د روپشن ۽ بزرگ وڏو درجهان لطيف

١- ساقيء - حوض - ڪوثر و پير مغان لطيف
تو حميد جو ڏئي ٿو شراب ارغوان لطيف

٢- آهي ڪتاب - شاه جو، هر دامستان لطيف
ٻولي لطيف - بيت لطيف ۽ بيان لطيف

٣- هر لطف ۽ لذيد ۽ شيرين شعر آه
شيرين دهن هو شاعر - شيرين زبان لطيف

٤- آهي ڪلام - شاه، ڪلام - خدا جو شرح
قرآن پيش ٿو ڪري تفيسر سان لطيف

٥- جھڙو لطيف نام سعید آهي "آصفا"
تھڙوئي لطف وارو ٿيو و مهربان لطيف

سونهرو رهبر ٻڌش "رجائي" (R)

١- شهد و شڪر کان وڌ ٿيو شيرين زبان لطيف
ٻولي لطف، بيت لطيف ۽ بيان لطيف

٢- تعريف تون ٻڌاءِ ته ڪنهنجي ڪري ڪريان
گل ئي لطيف ناهي سچو گلستان لطيف

٣- رڪ، اي شاه - شاعران! نزد - شڪار ٻور
ڪ آ"رجائي" تنهنجي خلامن منجهان لطيف

خاوند پختش "ساقی سوشناری" کل

- ۱- نکو تنهن جو و ٹانی نہ همسر لطیف سخن جی دنیا ہ توں برتر لطیف

- ۲- شمع جی ضیا کان، ضھا شمش جهان اسکیچار بروانہ تو در لطیف

- ۳- نہاری نکو آہی "ساقی" مدام خدا را ذیو ہاں ساغر لطیف

عبدالله يوسف "خاوش" نهدي

یاد ماضی ۽ جا نشان نئین سر نمایان ٿی هیا
زندگی ۽ جا ورق اچ پیهر ہر یشان ٿی هیا

میں نے حاصل کی تاریخ ۱۱ جولائی - میغان

-۲- شاعران - ممنون جا سرتاج هی پیر - مغان
گلستان - شعر جا بهتر کان بهتر با غبان
نهنجو فن تنهنجو کمال - شعر زنده جاودان
گهوریون ڈا گل عقیدت جا موین تنهنجی مثان

تنهنجی بیتن ه سدا مدهوش رهیو ہیو لطیف
تنهنجی ڈی فن کی ڈسی خاموش رهیو ہیو لطیف

ہزم۔ طالب المولیٰ سکراچی جو ماہانو طرحی
مشاعرو۔ آگسٹومبر ۱۹۰۸ جی جناب محمد جمن
صاحب ”هالی“ جی صدارت ہیئت تی گذریو۔
جنھن ہر ہیئین شاعرن جا کلام پیش کیا۔
طرح:- ”نوان نغما نون سازن تی ڳائیںدین
تم چا ٿیندو۔“

۵۵۵ جمن ”هالو“ کراچی

ڪری دربان در پنهنجی سڏائیںدین تم چا ٿیندو
مٺا! مشتاق کی مهر و پسائیںدین تم چا ٿیندو
۱۔ هزارین مون ڏنا ڦیرا او هانجی دراچی دلبر
پیارا پَیر گھر منهنچی جی پائیںدین تم چا ٿیندو
۲۔ اکین سان جو ملیون اکیون تم ٿیندو مونکی چاحاصل
مٺا محبوب دل دل سان ملا ٿیغدین تم چا ٿیندو
۳۔ وسارڻ وڙ نہ آمنهنچو وساریان ڪیئن پلا توکی
بهاانا جی ڪری مونکی پلا ٿیندین تم چا ٿیندو
اڱن آئی نہ تون سهندین تم رهندی چا پلا الفت
اسانچو حال ہر ہٹ جی پچائیںدین تم چا ٿیندو
۴۔ ٻین سان روح رهائیون ٻیو پلی ڪراچی سچن سائین
اسان کان تون قدم پنهنجا چمائیںدین تم چا ٿیندو
۵۔ پرائنا بیت سپ پنجپ فقط ”هالی“ جا، ای ھمد!
”نوان نغمائون سازن تی ڳائیںدین تم چا ٿیندو

محمدحسین "پروانو" همیراچی گلبد و محمدخان

- خدا یا ما هر و مون مان ملائیندین ته چا ٿیندو
عرب جي تاجور جي در گهرائیندین ته چا ٿیندو
- ۱- سراها غرق يا رب بحر - عصیان ۾ ٿیس، هر جي
وئی هت کان ڪناري مان لڳائیندین ته چا ٿیندو
 - ۲- وچوڙي ه ورہ ويرڙا، وصل جي لاءِ واجها به
مدامي مينهن ملي جا و مانائيندین ته چا ٿیندو
 - ۳- حوات - جاودان سمجھان مديني ه مرٺ هنهنجو
اها جي آس عاجز جي هچائيندین ته چا ٿیندو
 - ۴- صفت سردار جي روشن ڪري جيئن قلب مؤمن جو
پلا تيئن پال پوري تي پلا ٿيئندین ته چا ٿیندو
 - ۵- سکايل کي سڌي سرور، دل آرادوست داور جي
مديني جون کھئيون، گلشن گھما ٿيئندین ته چا ٿیندو
 - ۶- محبت رک سچي من ه مئي محبوب جي ورنه
اجائي لاف مان ياري لڄائيندین ته چا ٿیندو
 - ۷- دو روزه د هر جي حرص و هوا ه مبتلا ٿي، جي
نوان نعماء، نون سازن تي ڳائیندین ته چا ٿیندو
 - ۸- شفاقت شان تنهنجو تون ڪرين ڪا مهر هاصي تي
اها جي التجا منهنجي اگها ٿيئندین ته چا ٿیندو
 - ۹- هياري آب ٻلت جو، نشو ڏيئي محبت جو
ثنا گو تون صنم منهنجو سڏائیندین ته چا ٿیندو
 - ۱۰- رسالت جي شمع جو تون جا هن ٿيو آهي، "پروانو"
نهشي لاءِ سر منهنجو ڪچپائيندنه بون ته چا ٿيندو

عبدالله "شرر" کراچی

غم و آلام کان مونکن چڏا ٿيند ین ته چا ٿيند و
اٽاهي! بخت بگرپل کي بنا ٿوند ین ته چا ٿيند و

۱- ذرا و ڪي و ڏائي وج، متى آرام گاهن کان
نه رهزن کان حراسان ٿي نه ڊج هر ۾ چ راهن کان
نه آهي راهرو منزل هري تنهنجي نگاهن کان
قدم پڙي اجا اڳتي و ڏائيند ین ته چا ٿيند و

۲- نه آهي ذڪر- مجنوں ۽ چڏي ويو دشت ديوانو
نه آهي شمع روشن ۽ جلي ٿيو خاڪ هروانو
هراثو ٿي ويو شاعر گل و بلبل جو افسانو
”نوان نغما نون سازن تي گها ٿيندو“

۳- ڪري امداد زير- آسمان، اڄ ڪور ٿو ڪنهنجي
زمانه ه ٻڌي آه و فغان، اڄ ڪير ٿو ڪنهنجي
تو سمجھا يو، مگرس سمجھي زبان اڄ ڪير ٿو ڪنهنجي

۴- دل - حسرت زده کي آ ذرا آرام جي خواهش
اسير- غم کي آهي اڄ فقط هڪ جام جي خواهش

نه ٿيندي چا ڪڏه ٻوري دل - ناڪام جي خواهش
”شرر“ جو هرض اي ساقي اڳها ٿيندو ته چا ٿيندو

حسین دنگش "خادم" سروری ها

- پلا بی درد سان دلزی لگائیندین تم چا ٿیندو
انهی ۽ لئی عمر پنهنجی تون وجا ٿیندو چا ٿیندو
- ١ - مریض - عشق کی جیئری ستائیندین تم چا ٿیندو
 - ٢ - مشی کان ہو اگر تی پیر پائیندین تم چا ٿیندو
 - ٣ - اسنجی دل به تون دلبر به تون آهین مگر موذکان
کئی پنهنجو مٹا مھڑو مئائیندین تم چا ٿیندو
 - ٤ - اسنجی لئی دلو ڪتاروئی ڪافي آهي، تون جي
”نوان نغمان نون سازن تی گائیندین تم چا ٿیندو“
 - ٥ - ذ رآهي، فقط منهنجی محبت پاڪ کی ڏس تون
نئی ۽ هوندي به لئون مومنسان ذ لائیندین تم چا ٿیندو
 - ٦ - وکوڙی وره جي ول وئي، ڪليا پڻ گوندرن گلرا
تون هائي هجر جي غم کي هئائیندین تم چا ٿیندو
 - ٧ - شريڪ - غم ذ نئن سهنا! زبانی يار، هائي تون
جي پائیندین تم چا ٿیندو، ذ پائیندین تم چا ٿیندو
 - ٨ - ذ جيئری قدر تو منهنجو ڪيو باقي مرڻ کان ہو
پئي جي قبر تی گوڙها وهاييندین تم چا ٿیندو
 - ٩ - مرڻ جو وقت ائي ”خادم“ تون مر جيئری محبت ۾
پلا تون نفس جي لئي سر ڪئائیندین تم چا ٿیندو

اھمد خان "اختو" ٿندو هڪمد خان

حیاتی حرص ۾ ویھی وچائیندین، ته ڇا ٿیندو!
نوان نغما، نون سازن تی گائیندین، ته ڇا ٿیندو!

۱- هی مايا، مال ۽ دولت، ٿیا سپئی سندھی دشمن!
اجایو جي هوس کي، تون وڌائيندین، ته ڇا ٿیندو!

۲- اداوت اذادا اڳ لئي! ٿي دنيا مز رُع الا خر
هتي تون محل ۽ ماڙيون آدائيندین ته ڇا ٿیندو!

۳- نه دس ڪوسي ٿدي، هلندوئي هل! منزل ائهي ويجهي
مگر ٿي وسيلو، جي ٻه، پچائيندین، ته ڇا ٿیندو!

۴- ملاقی موت سان ٿيئون ائهي "اختر"! نه غفلت ڪر
وچائي وقت، پوءِ تون پاند پاائيندین ته ڇا ٿیندو!

هڪمد سوہار "سېيلاڻي" ڄهرڪائي

۱- رضا سان روح سنهنجي کي ويجهاءيندین ته ڇايندو
اي ٿرمل! نيهن جو ناتو نڀائيندین ته ڇا ٿيندو

۲- رهان تنهنجي ٿي محفلي لئي آداسي روزشب تو مان
نئين سر ساز سان نغما ٻڌائيندین ته ڇا ٿيندو
۳- سنا سر ساز صحبت جا ڪٿي ميدان - الفت ه

نوان نغما، نون سازن تي گائيندین ته ڇا ٿيندو

۴- نيون راتيون نيون باتيون نئين منجه، رنگ جي آهن
نئين ڪا نيهن جي نوبت وچائيندین ته ڇا ٿيندو

۵- سڀي منهنجي صدائئن کي پيارا هار ٻنهنجي مان
سچڻ منهڻا "سېيلاڻي" کي گهرائيندین ته ڇا ٿيندو

هولانا عبدالرحمان خديائي هر دور هاڻيلو

- سچن منهنجي اگڻ جي ٻير ٻائيند ین ته ڇا ٿيندو
اچي ُربئون ولهي جا تر وساٽيند ین ته ڇا ٿيندو
- محبت مهرسان مون ڏانهن ماڻل ڏي تون هڪ ويلى
سدائين سور سختي مان ستائيند ین ته ڇا ٿيندو
- جناب - طالب المولى ! ڪيل معروض منهنجي کي
عناء هئه جي اچابت مان اگهاٽيند ین ته ڇا ٿيندو
- نه هڪنهن افسون منتري سان ستةمگر مر نمائيند و
”نوان نغما، نون ماڙن تي گاٽيندين ته ڇا ٿيندو“
- حياتي ه زئي تنهنجي ملش جي آرزو ٻوري
”ضهاري“ جي چنازي تي ڀلا ايندين ته ڇا ٿيندو.

سوهرو رڄهم دٺش ”رجائي“ رڪ

- قدم ُربئون جي مون ڏانهن تون وڌائيند ین ته ڇا ٿيندو
محبت جو اهو ناتو نڀائيند ین ته ڇا ٿيندو
- جدائی ه تنهنجي جاني چيلن جنهجال ٿيو مون لئي
تون مونکي موز - فرقت ه ستائيند ین ته ڇا ٿيندو
- صنم ! تنهنجي مسيحائي جي شهرت آهي دنيا ه
جي زخم - دل تي تون مرهم لڳائيند ین ته ڇا ٿيندو
- گهمان ٿو پيو گليون تنهنجون صبح ۽ شام اي سهئا !
هميشه ائين ”رجائي“ کي رلاند ین ته ڇا ٿيندو

هولانا هاکھد عەمان "پروادو" دڙو

- زهانی وعظ اي واعظ ! ٻڌائيند ٻن ته چا ٿيندو
ڳلن تان لرڪي گالههن مان وهائيند ڀن ته چا ٿيندو
- ١- صفا سينو ز، ڪيني کان، سدا خوش خود ٻسندي ه
بغطا هر شڪل موسي جي بنائيند ڀن ته چا ٿيندو
 - ٢- نمازوں هر، ڀلي هر، هر، مڪر معراج ڪر حاصل
ڏئي سجدا فقط گوڏا گسائيند ڀن ته چا ٿيندو
 - ٣- نه دل ه سوز هيدا ٿيو، نه حالت وجد ه آئي
”نوان نغما، نون سازن تي گائيند ڀن، ته چا ٿيندو“
 - ٤- لقب القاب دنيا جا ائلي ٻيمود ”هروانا“
سخن جي ڏوم بزم ه مچائيند ڀن ته چا ٿيندو
- هاکھد هالمر سهوهرو ”ندور“ خانپوري**

- ترانو طرب جو و مريل هدائيند ڀن ته چا ٿيندو
ڪري محبوب کي منيون مذائيند ڀن ته چا ٿيندو
- ١- عجب آهي ! اغلط فهمي ه ويا الفاظ ڪي نكري
انهن کي ڪين دل ه سخت پائيند ڀن ته چا ٿيندو
 - ٢- جوانى جي مزي جو وقت جيڪو هو ويو، هائي
”نوان نغما، نون سازن تي گائيند ڀن ته چا ٿيندو“
 - ٣- نه اهي فڪر گر تنهنجو ويوا آ وقت غفلت ه
توز ٿيڏي چال کي ٻنهنجي مٿائيند ڀن ته چا ٿيندو
 - ٤- محبت ه نيار آ ڏکيو ڏاڍو ڏکيو ڏاڍو
مڪر تون ”شور“ ٻنهنجي مان نيارئيند ڀن ته چا ٿيندو

خاوند پنځش "ساقی" سوشناري ڏل

- ۱- حجازي لئي چڏي نادان! بنا مر تار مهفل ه
”نوان نغما نون سازن تي ڳائيندين تم چا ٿيندو“
- ۲- هئين ٿو پير پنهنجي تي ڪهاڙ وسمجه، ڪر غافل
ستايل کي وري هر هر ستائيندي تم چا ٿيندو
- ۳- وڃڻ وارا ويا نكري، ڪف- حسرت مليمندو ره
اچان پئي وقت غفلت ه وڃائيندين تم چا ٿيندو
- ۴- اچج هاڻي تم گذ ما تم ڪريون ڪو پنهنجي حالت تي
اڪيلو سر مئان واري وسائيندين تم چا ٿيندو
- ۵- نه آ ”ساقی“، نه ميهخانو، نکامينا، نکو ساغر!
هنن ري شيخ! رندن کي سڏائيندين تم چا ٿيندو

۱۵۵ دعمر (۵۵۰۰) هاڻ ”خالد“ ڀوسفائي

- ۱- وطن لئي هموطن گروک وڌائيندين تم چا ٿيندو؟
وطن جو بار، پنهنجي سرتى چائيندين تم چا ٿيندو؟
- ۲- ڏيئي دوکو سوين پيرا رلائي ڪاروان پنهنجو!
کئي هـ پيو سو منزل رسائيندين تم چا ٿيندو؟
- ۳- زبان- غير کي جنهن جاع تي آهي رمایو تو!
زبان پنهنجي ڪي ان درجي رسائيندين تم چا ٿيندو؟
- ۴- زبان جي حفظ جا ۽ ملڪ جي طرز- ترقى جا
نوان نغما، نون سازن تي ڳائيندين تم چا ٿيندو؟
- ۵- ”رهن سندي زبان ۽ ملڪ زنده باد“ اي مولا!
صداء ”عمور“ جي هي هـ اڳهائيندين! تم چا ٿيندو؟

”ساجد سوشناري“

- ۱- مسچن جو ساه سختي مان سكائيندين تم چا ٿيندو
پلا رن پر جهلو تي پؤ بچائيند ين تم چا ٿيندو
- ۲- ڪتاب - ظلم جواي محتسب هڪ باب اڃان وڌندو
جي تڀغ - ظلم رندن تي هلا ٿيند ين تم چا ٿيندو
- ۳- عمل جي پير تي ڏئنڪو هئي هونه تون دعويي ڪر
چڙا جي وات جا واجت وچائيند ين تم چا ٿيندو
- ۴- ن، سك جو ساه پڻ، اي با غبان سنه پوري تي جا بلبل
آنهي ۽ کي با غ مان تورون ترائيند ين تم چا ٿيندو
- ۵- چيو هڪ رند ٿي هئي کي ڏسي مئي خاني جو درند
ڏيئي تون هنھنجو سر هي در پڻائيند ين تم چا ٿيندو
- ۶- ودين ٿواڳ تي يا پٺ تي همین ڏو، جاچبو هنگي
پرڻ کان پاڻ کي پھرئين پڏائيند ين تم چا ٿيندو
- ۷- مردي مو مار شل لا هنچ جو آيو تنهنجي ليڪن کي
ڪو هئي ڪر، پاڻ کي پاڻهي ڏنگائيند ين تم چا ٿيندو
- ۸- چڪڻ جي چاهين ٿو تون چڪ، عمل جي چاش اي ”ساجد“!
 فقط جي وات جو حلووئي کائيند ين تم چا ٿيندو

درستي :- صفحى چھين تي جناب محمد جمن

صاحب هالي جي مقطع جي ٻهرئين مصروع هئن مداري
پڙهندا .

”هala هزار حيلا هن سان ملش جا ڪياسين“

سپید غلام هر تضیی شاه "هر تضیی" ڈاڈاہی

سکایل کی وری سهٹا سکائیںدین تم چا ٿیندو
جدائی ہٹ چلا یو آ جلا ٿیندین تم چا ٿیندو
۱ - مٹا من ہر جا منہنچی بره جی توں باہ وئین پاری
اچی ان آگ کی آخر آجھائیںدین تم چا ٿیندو
۲ - ستم سہٹن مندا سهٹا! سوین مون اکہ سنا آهن
ستایل کی ستمگر جی ستائیںدین تم چا ٿیندو
۳ - صنم! تنہنچو تر نم آدوا هن درد - دل جی لئی
”نوان نغما، نون سازن تی گائیںدین تم چا ٿیندو“
۴ - مٹا چانی ملٹ جی مہر بانی ”مرتضیی“ تی ڪر
نماؤ عرض عاجز جو اگھائیںدین تم چا ٿیندو

تاج هندھد ”تاج“ ڪراچی

فسانو درد جو غم جو ٻڌائیںدین تم چا ٿیندو
جهان کی رازدان پنهنچو بنائیںدین تم چا ٿیندو
۱ - ڪیو اچ چشم - تر آهي عیان ماري حقیقت کی
اگر توں راز دل ڪنهن کان لکائیںدین تم چا ٿیندو
۲ - ن آهي سوز سینی هر نکا آواز هر لذت
”نوان نغما، نون سازن تی گائیںدین تم چا ٿیندو“
۳ - ڇڏیندا ڪین کی اي محتسب مئی نوش ملگی نوشی
تون زندن کی جی میخانه ڇڏائیںدین تم چا ٿیندو
۴ - لگی وعدہ شکن جی ”تاج“ تون ڪوڙن دلاسن تی
اچا یو ننی نیشن جی ڦھائیںدین تم چا ٿیندو

غازي الدين "نشتر" خيرپور ناڻن شاهم

- ۱- نه آ داڻو، نڪو پاڻي، نڪا موسم ئي آ بهتر
سڪي ۽ ٨ بى سبب تون هر هلاڻيئندين تم ڇا ٿيندو!
- ۲- وطن جي لڳي تون ٿي سڀنه مپر ۽ سرکي ڪر صدقى
اگر اولاد، زر، ملڪيت لٺائيندین تم ڇا ٿيندو!
- ۳- نه جنهن تنهنجي ڪئي عزت ۽ تنهنجي ئي ملڪ جي عزت
سنڌس منھنكى مٿي ۽ سان جي مڏائيندین تم ڇا ٿيندو!
- ۴- سچي جا ڳالهه آهي رو برو چئو دوست دشمن کي
سنڌن جي ها ۾ هاڻو، تون ملائيندین تم ڇا ٿيندو!
- ۵- بنائي جسم پئر ڇڏ، لڳي جي گرز ٻارزا ٿئي
عدو جي تيرو "نشتر" کان گسائيندین تم ڇا ٿيندو!

الجاج عبد الواحد "نشاد" زوار سڪر

- ۱- چريا ديدن نمائن سان واجهاڻيئندين تم ڇا ٿيندو
ڏکيو ظالم آهي اڳيان پاڏائيندین تم ڇا ٿيندو
- ۲- چوان تو کي سياڻا سمجهه هى ڪنهنو مرض ٿيواهڙو
اها جندڙي ديوانو ٿي رلاڻيئندين تم ڇا ٿيندو
- ۳- سوين سورن جي سامانن ٿي پرمي دل منھنجي هائي
ويهي ٻيا ٻه ڏکيا غمزرا جا ڳائيندین تم ڇا ٿيندو
- ۴- خدايا! شاد تنهنجو، بندھ ۽ آل - عبا آهي
قبو آن جي جي ڪربل ۾ ڪٺائيندین تم ڇا ٿيندو

جلیل سروری پتو رو

ستاپل کی اچا ویتر ستائیندین ته چا ٿیندو
اگوئی درد کی جی ڪجهه، وڈائیندین ته چا ٿیندو
۱- خدا جی هن جهان ۾ مفلسی اگه ڪھڙی گھت آهي
اچا سرمایه دار! ان کی وڈائیندین ته چا ٿیندو
۲- اجهو جن کی سواع آسمانی چت جی ٻيو ناهي
ازهن کی مفلسی ۾ تون رلايندین ته چا ٿیندو
۳- ستم رانی جی طرزن کی مٿائڻ کان سوا، جی تون
”نوان نغما، نون سازن تی ڳائيندین ته چا ٿیندو“
۴- جلیل آهي ڪواهڙو جو پچھی دولت جی بندی کان
غريبن جي دل کی دکائيندین ته چا ٿیندو

غوث هڪمد ”غمدل“ جڪرو ڳڙهي ڍاڻدين

نوان نغما، نون سازن تی ڳائيندین ته چا ٿیندو
پراٹا ساز جي ٺنهنجا مٿائيندین ته چا ٿیندو
۱- هو پنهنجي اصل کی هر گز مٿائي ڪئن کے گھندو
ڪڻي جي شير ٻڪريں ۾ ٺپائيندین ته پها ٿيندو
۲- غلامي جي حياتي کان، ته آزادي جو دم بهتر
اچي هڙ ۾ جي تون ڪوتل ڪڏائيندین ته چا ٿيندو
۳- اي غمدل! مال مڏيون گهوري چڏ پنهنجي وطن تان تون
وطن خاطر فقيري جامون پائيندین ته چا ٿيندو

”قطعهٔ تاریخ“

جناب سید ذیاز عای شاہ صاحب ”محسن“ کرائی

- نثر ۽ اشعار جی هیرن جو وینجور ڪیر آه،؟
ای قلم ڏس، جامع - ٻڪتاُئی گوهر ڪیر آه،؟
- ها! آهو مرد - مجاهد آهي ”هالو“ محترم!
- سندی جو شوداء واحد آهي ”هالو“ محترم!
- جدت و ندرت، فصاحت ۽ بلاخت ختم ٿی
هن صحيفه جی جڏهن عمدی اشاعت ختم ٿی
- طالب المولی، عقیلی، احسن و آصف ادیب!
ھی گلستان - ادب جا چونه چئجن عند لیب!
- ٿا وئن هن ۾ سپئی حصو زیاده کان وڌيڪ
تنهنڪري حاصل ڪيو ڪجهه استفاده کان وڌيڪ
- طرز - نو، اسلوب - نو، طرز - بیان آلا جواب
الغرض علم - معانی جو ته زاهی احتساب!
- آهم ناز - بزم - طالب، حضرت - ”هالو“ ادیب
جنهنڪي آهي هن اشاعت جو ٿيو افخر نصیب
- سن اشاعت جو اي ”محسن“ هیئن چيو هاتف میان
با دم - هالا چو ۽ آ ”ارهغان - شاعران“

۱۹۰۸ + ۲۳ = ۱۹۳۱ ع

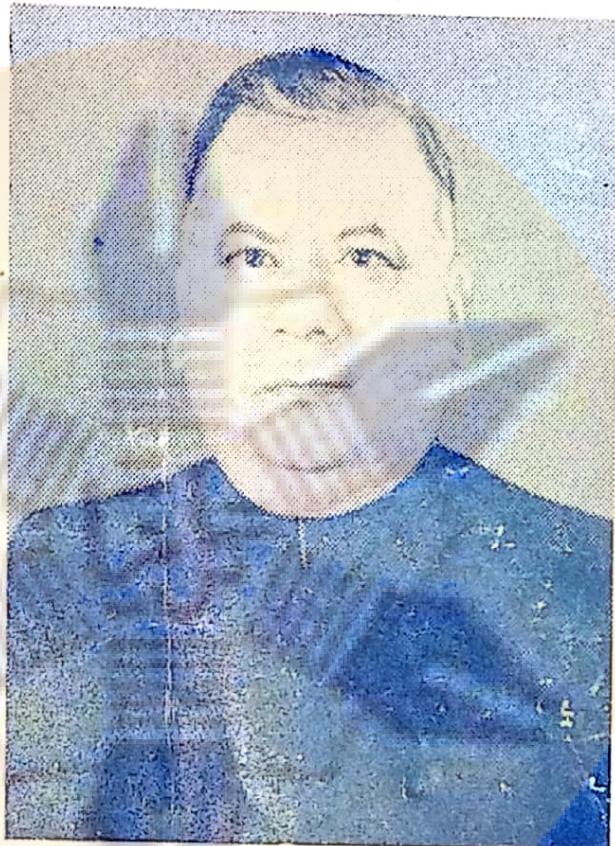
۴۶

قطعهٔ تاریخ لاءِ سیدی محسن جو شکر یو.

ماجد مرشاري

هي سو ڪري انڊرنيشنل پريس کراچي ۾ چھي، ۽ محمد جمن
صاحب هالي پوري ڪئي.

2638616



Gul Hayat Institute

آستاد الشعراۓ جناب حضرت الحاج اللہ بخش صاحب
مرشار عقیلی سروی صدر بزم طالب المولی مسند